

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ
І ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ**

Кафедра міжнародних відносин і суспільних наук

ЗАТВЕРДЖЕНО
Гуманітарно-педагогічний факультет
«19» червня 2026 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
БАГАТОСТОРОННЯ ДИПЛОМАТІЯ
ТА МЕХАНІЗМИ РЕГУЛЮВАННЯ СУЧАСНИХ
МІЖНАРОДНИХ ВІДНОСИН

Галузь знань С «Соціальні науки, журналістика, інформація та міжнародні відносини»

Спеціальність СЗ «Міжнародні відносини»

Освітня програма «Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії»

Гуманітарно-педагогічний факультет

Розробник: Білан С.О., професор кафедри міжнародних відносин і суспільних наук, доктор історичних наук, професор

Київ – 2026

Опис навчальної дисципліни
«Багатостороння дипломатія та механізми регулювання сучасних міжнародних відносин»

В рамках дисципліни «Багатостороння дипломатія та механізми регулювання сучасних міжнародних відносин» формується системне мислення щодо особливостей комплексного аналізу багатостороннього співробітництва, а також механізмів регулювання в системі сучасних міжнародних відносин.

Багатостороння дипломатія відіграє значну роль у сучасних міждержавних відносинах, які різняться специфічними формами реалізації. Тому мета курсу навчити студентів основним підходам системи багатосторонньої дипломатії в сучасних міжнародних відносинах, ознайомити зі специфікою діяльності існуючих механізмів багатостороннього універсального та регіонального співробітництва в різних сферах міжнародних відносин, оволодіти знаннями та навичками необхідними для участі в діяльності міжнародних організацій, конференцій, форумів та інших багатосторонніх зустрічей, оволодіти конференційною процедурою, як ефективним інструментом багатосторонньої дипломатії та дипломатичної боротьби.

Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній ступінь		
Освітній ступінь	магістр	
Спеціальність	СЗ «Міжнародні відносини»	
Освітня програма	«Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії»	
Характеристика навчальної дисципліни		
Вид	обов'язкова	
Загальна кількість годин	120	
Кількість кредитів ECTS	4	
Кількість змістових модулів	2	
Курсовий проект (робота) (за наявності)	–	
Форма контролю	екзамен	
Показники навчальної дисципліни для денної та заочної форм здобуття вищої освіти		
	Денна форма здобуття вищої освіти	Заочна форма здобуття вищої освіти
Курс (рік підготовки)	1 (2026/2027 н.р.)	1 (2026/2027 н.р.)
Семестр	1	1
Лекційні заняття	15 год.	8 год.
Практичні, семінарські заняття	30 год.	8 год.
Лабораторні заняття	-	-
Самостійна робота	75 год.	104 год.
Кількість тижневих аудиторних годин для денної форми здобуття вищої освіти	2 год.	

1. Мета, компетентності та програмні результати навчальної дисципліни

Мета курсу – ознайомити студентів із сутністю, еволюцією та ключовими аспектами багатосторонньої дипломатії, а також з основними механізмами регулювання сучасних міжнародних відносин, їхньою роллю та ефективністю в умовах глобальних викликів.

Перелік освітніх компонент, які передують вивченню навчальної дисципліни (за їх наявності) – відсутні.

Набуття компетентностей:

інтегральна компетентність (ІК):

ІК. Здатність розв'язувати складні задачі і проблеми у галузі міжнародних відносин, суспільних комунікацій та регіональних студій, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій та характеризується невизначеністю умов і вимог.

загальні компетентності (ЗК):

ЗК3. Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

ЗК5. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

спеціальні (фахові) компетентності (СК):

СК1. Здатність виявляти та аналізувати природу, динаміку, принципи організації міжнародних відносин, типи та види міжнародних акторів, сучасні тенденції розвитку світової політики.

СК2. Здатність приймати обґрунтовані рішення щодо здійснення міжнародної та зовнішньополітичної діяльності.

СК3. Здатність аргументувати вибір шляхів вирішення завдань професійного характеру у сфері міжнародних відносин, суспільних комунікацій та регіональних студій, критично оцінювати отримані результати та обґрунтовувати прийняті рішення.

СК8. Здатність організовувати та проводити міжнародні зустрічі та переговори, розробляти, аналізувати і оцінювати дипломатичні та міжнародні документи.

програмні результати навчання (ПРН):

ПРН1. Знати та розуміти природу, джерел та напрямів еволюції міжнародних відносин, міжнародної політики, зовнішньої політики держав, стану теоретичних досліджень міжнародних відносин та світової політики.

ПРН5. Збирати, обробляти та аналізувати інформацію про стан міжнародних відносин, світової політики та зовнішньої політики держав.

ПРН7. Оцінювати та аналізувати міжнародні та зовнішньополітичні проблеми та ситуації, пропонувати підходи до вирішення таких проблем.

ПРН13. Брати участь у професійній дискусії у сфері міжнародних відносин, зовнішньої політики, суспільних комунікацій та регіональних студій, поважати опонентів і їхню точку зору, доносити до фахівців та широкого загалу інформацію, ідеї, проблеми, рішення та власний досвід з фахових проблем.

2. Програма та структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин													
	денна форма							Заочна форма						
	тижні	усього	у тому числі					усього	у тому числі					
л			п	лаб	інд	с.р.	л		п	лаб	інд	с.р.		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	
Змістовий модуль 1. Теоретичні аспекти багатосторонньої дипломатії														
Тема 1. Становлення, природа, предмет і характерні риси багатосторонньої	1	15	2	4			9	15	1	1				13

дипломатії												
Тема 2. Особливості багатосторонньої дипломатії в рамках міжнародних конференцій та інших форумів	3	15	2	4			9	15	1	1		13
Тема 3. Підсумкові документи багатосторонніх дипломатичних форумів, зустрічей і конференцій	5	15	2	4			9	15	1	1		13
Тема 4. Природа, характерні риси та зростаюча роль багатосторонньої дипломатії в сфері людського виміру в сучасному світі	7	15	2	3			10	15	1	1		13
Разом за змістовим модулем 1		60	8	15			37	60	4	4		52
Змістовий модуль 2. Багатостороння дипломатія і сучасна система міжнародних відносин												
Тема 5. Багатостороння дипломатія як інструмент універсального та регіонального економічного співробітництва	9	15	2	4			9	15	1	1		13
Тема 6. Механізми та процедури багатосторонньої дипломатії	11	15	2	4			9	15	1	1		13
Тема 7. Особливості багатосторонньої дипломатії в умовах конфлікту	13	16	2	4			10	15	1	1		13
Тема 8. Адміністративні посадові особи та секретаріати міжнародних організацій	15	14	1	3			10	15	1	1		13
Разом за змістовим модулем 2		60	7	15			38	60	4	4		52
Усього годин		120	15	30			75	120	8	8		104

3. Теми лекцій

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Становлення, природа, предмет і характерні риси багатосторонньої дипломатії	2
2	Особливості багатосторонньої дипломатії в рамках міжнародних конференцій та інших форумів	2
3	Підсумкові документи багатосторонніх дипломатичних форумів,	2

	зустрічей і конференцій	
4	Природа, характерні риси та зростаюча роль багатосторонньої дипломатії в сфері людського виміру в сучасному світі	2
5	Багатостороння дипломатія як інструмент універсального та регіонального економічного співробітництва	2
6	Механізми та процедури багатосторонньої дипломатії	2
7	Особливості багатосторонньої дипломатії в умовах конфлікту	2
8	Адміністративні посадові особи та секретаріати міжнародних організацій	1

4. Теми семінарських занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Становлення, природа, предмет і характерні риси багатосторонньої дипломатії	4
2	Особливості багатосторонньої дипломатії в рамках міжнародних конференцій та інших форумів	4
3	Підсумкові документи багатосторонніх дипломатичних форумів, зустрічей і конференцій	4
4	Природа, характерні риси та зростаюча роль багатосторонньої дипломатії в сфері людського виміру в сучасному світі	3
5	Багатостороння дипломатія як інструмент універсального та регіонального економічного співробітництва	4
6	Механізми та процедури багатосторонньої дипломатії	4
7	Особливості багатосторонньої дипломатії в умовах конфлікту	4
8	Адміністративні посадові особи та секретаріати міжнародних організацій	3

5. Теми самостійної роботи

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Становлення, природа, предмет і характерні риси багатосторонньої дипломатії	9
2	Особливості багатосторонньої дипломатії в рамках міжнародних конференцій та інших форумів	9
3	Підсумкові документи багатосторонніх дипломатичних форумів, зустрічей і конференцій	9
4	Природа, характерні риси та зростаюча роль багатосторонньої дипломатії в сфері людського виміру в сучасному світі	10
5	Багатостороння дипломатія як інструмент універсального та регіонального економічного співробітництва	9
6	Механізми та процедури багатосторонньої дипломатії	9
7	Особливості багатосторонньої дипломатії в умовах конфлікту	10
8	Адміністративні посадові особи та секретаріати міжнародних організацій	10
	Всього	75

6. Засоби діагностики результатів навчання:

- усне або письмове опитування;
- тестування;

- захист творчих робіт;
- пірінгове оцінювання.

6. Методи навчання

- проблемне навчання;
- практико-орієнтоване навчання;
- кейс-метод;
- проєктне навчання;
- перевернутий клас;
- навчання через дослідження;
- навчальні дискусії та дебати;
- командна робота;
- гейміфікація.

7. Методи оцінювання

- екзамен;
- усне або письмове опитування;
- модульне тестування;
- командні проєкти;
- реферати, есе;
- презентації та виступи на наукових заходах
- інші види.

8. Оцінювання результатів навчання.

Оцінюють знання здобувача вищої освіти за 100-бальною шкалою, яку переводить у національну оцінку згідно з чинним «Положенням про екзамени та заліки у НУБіП України».

8.1. Розподіл балів за видами навчальної діяльності

Вид навчальної діяльності	Результати навчання	Оцінювання
Модуль 1. Теоретичні аспекти багатосторонньої дипломатії		
Семінар 1. Становлення, природа, предмет і характерні риси багатосторонньої дипломатії	РН1. Знати та розуміти природу, джерел та напрямів еволюції міжнародних відносин, міжнародної політики, зовнішньої політики держав, стану теоретичних досліджень міжнародних відносин та світової політики.	17
Семінар 2. Особливості багатосторонньої дипломатії в рамках міжнародних конференцій та інших форумів	РН5. Збирати, обробляти та аналізувати інформацію про стан міжнародних відносин, світової політики та зовнішньої політики держав.	18
Семінар 3. Підсумкові документи багатосторонніх дипломатичних форумів, зустрічей і конференцій	РН7. Оцінювати та аналізувати міжнародні та зовнішньополітичні проблеми та ситуації, пропонувати підходи до вирішення таких проблем.	17
Семінар 4. Природа, характерні риси та зростаюча роль багатосторонньої дипломатії в сфері людського виміру в сучасному світі	РН13. Брати участь у професійні дискусії у сфері міжнародних відносин, зовнішньої політики, суспільних комунікацій та регіональних студій, поважати опонентів і їхню точку зору, доносити до фахівців та широкого загалу інформацію, ідеї, проблеми, рішення та власний досвід з фахових проблем.	18
Модульна контрольна робота 1.		30
Всього за модулем 1		100

Модуль 2. Багатостороння дипломатія і сучасна система міжнародних відносин		
Семінар 5. Багатостороння дипломатія як інструмент універсального та регіонального економічного співробітництва	РН1. Знати та розуміти природу, джерел та напрямів еволюції міжнародних відносин, міжнародної політики, зовнішньої політики держав, стану теоретичних досліджень міжнародних відносин та світової політики.	18
Семінар 6. Механізми та процедури багатосторонньої дипломатії	РН5. Збирати, обробляти та аналізувати інформацію про стан міжнародних відносин, світової політики та зовнішньої політики держав.	17
Семінар 7. Особливості багатосторонньої дипломатії в умовах конфлікту	РН7. Оцінювати та аналізувати міжнародні та зовнішньополітичні проблеми та ситуації, пропонувати підходи до вирішення таких проблем.	18
Семінар 8. Адміністративні посадові особи та секретаріати міжнародних організацій	РН13. Брати участь у професійні дискусії у сфері міжнародних відносин, зовнішньої політики, суспільних комунікацій та регіональних студій, поважати опонентів і їхню точку зору, доносити до фахівців та широкого загалу інформацію, ідеї, проблеми, рішення та власний досвід з фахових проблем.	17
Модульна контрольна робота 2.		30
Всього за модулем 2		100
Навчальна робота	$(M1 + M2)/2 * 0,7 \leq 70$	
Екзамен/залік		30
Всього за курс	$(\text{Навчальна робота} + \text{екзамен}) \leq 100$	
Курсовий проект/робота (за наявності)		100

8.2. Шкала оцінювання знань здобувача вищої освіти

Рейтинг здобувача вищої освіти, бали	Оцінка за національною системою (екзамени/заліки)
90-100	відмінно
74-89	добре
60-73	задовільно
0-59	незадовільно

8.3. Політика оцінювання

Політика щодо дедлайнів та перекладання	Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку. Перекладання модулів відбувається із дозволу лектора за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).
Політика щодо академічної доброчесності	Списування під час контрольних робіт та екзаменів заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів). Реферати повинні мати коректні текстові посилання на використану літературу
Політика щодо відвідування	Відвідування занять є обов'язковим. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування) навчання може відбуватись індивідуально (в он-лайн формі за погодженням із деканом факультету)

9. Навчально-методичне забезпечення

- електронний навчальний курс навчальної дисципліни (на навчальному порталі НУБіП України eLearn – <https://elearn.nubip.edu.ua/course/view.php?id=4692>);
- конспекти лекцій та їх презентації (в електронному вигляді);
- підручники, навчальні посібники, практикуми;
- методичні матеріали щодо вивчення навчальної дисципліни для здобувачів вищої освіти денної форм здобуття вищої освіти.

11. Рекомендовані джерела інформації

1. Балануца О. О. Родзинки дипломатії: навчальний посібник. Дніпро: Середняк Т.К., 2022. 148 с.
2. Білан С.О. Багатостороння дипломатія: словник-довідник. Київ. 2022. 163 с.
3. Публічна дипломатія : навч. посібник / за загал. ред. Ірини Матяш; Національний університет «Острозька академія»; Наукове товариство історії дипломатії та міжнародних відносин. Київ : Горобець, 2021. 224 с.
4. Теорія міжнародних відносин : підручник / [М. П. Требін, Л. М. Герасіна, О. Ю. Панфілов та ін.] ; за ред. М. П. Требіна ; Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого. – Харків : Право, 2022. – 472 с.
5. Кіссінджер Генрі. Дипломатія. К: КМ-Букс, 2018. 864 с.
6. Статут ООН від 26 червня 1945 року. – http://www.un.org.ua/images/UN_Charter_Ukrainian.pdf
7. Дипломатія. Навчальний посібник / Корольчук Л.В., Баула О.В., Галазюк Н.М., Зелінська О.М., Кравчук П.Я., Лютак О.М., Савош Л.В., Урбан О.А. Луцьк: ПП «Волинська друкарня» 2024, 340 с.
8. Книш М. Глобальні проблеми людства: Навч. посібник / М. Книш, Л. Котик. Львів: Простір-М, 2021. 130 с.
9. Ситник Г.П. Воєнно-політичні конфлікти та міжнародна безпека: курс лекцій / Г.П. Ситник. К: ТОВ «САК Лтд.», 2023. 92 с.
10. Українська призма: Зовнішня політика 2025. Аналітичне дослідження // ГО «Рада зовнішньої політики «Українська призма», Фонд ім. Ф. Еберта. ТОВ «Вістка» — Київ, 2026. — 332 с.
11. G. R. Berridge. "Diplomacy: Theory and Practice" (6th Edition, 2022) <https://www.scribd.com/document/1017502883/Diplomacy-Theory-and-Practice-6th-Edition-G-R-Berridge-available-any-format>
12. Агарков О. А. Політичні конфлікти у ХХІ столітті: причини, концептуальні підходи, наслідки // Регіональні студії. 2023. №33. С. 45-50.
13. Банчук-Петросова О.В. Дипломатія у механізмі врегулювання міжнародних територіальних спорів // Міжнародні відносини: теоретико-практичні аспекти. 2020. Вип. 5. С. 9-21.
14. Безрук О. О. Інституціональні проблеми системи міжнародної безпеки в умовах загрози збройних конфліктів / О. О. Безрук // Сучасне суспільство: політичні науки, соціологічні науки, культурологічні науки . 2021. №21. С. 4-14.
15. Бехруз Х.Н. Поняття війни у міжнародному праві: проблеми концептуалізації // Юридичний науковий електронний журнал. 2023. № 2. С. 558–561.
16. Біла книга 2021. Оборонна політика України. Київ: Міністерство оборони України, 2022. 120 с.
17. Близький Схід і Північна Африка як сфера інтересів України : аналіт. доп. / за ред. О. В. Литвиненка. Київ : НІСД, 2020. 85 с.
18. Гончаренко Л.Л., Абламська В.В. До питання сутності та класифікації воєнно-політичних конфліктів. Вісник кримінологічної асоціації України. 2023. № 1(28). С.

147–157.

19. Жакун М.Ю. Теоретико-правовий вимір воєнної дипломатії у контексті мирного вирішення міжнародних спорів // Науковий вісник Ужгородського Національного Університету. 2024. Вип. 84. Ч. 4. С. 260- 267.
20. Живко М., Іващук О., Міжнародні економічні санкції як форма стримування збройної агресії // Матеріали IV Міжнародної науковопрактичної конференції «Міжнародні відносини: Україна і світ в умовах воєнних викликів (30 червня 2022 року). Суми, 2022. С. 73-76.
21. Задорожня О. В. . Збройний та воєнний конфлікт як феномен сучасного суспільств // Науковий вісник Херсонського державного університету. Серія Юридичні науки. 2024. Вип. 5. С. 11-16.
22. Марченко А. С. Культурна дипломатія. Поняття та механізми реалізації // Економіка та суспільство. 2024. Вип. 70.
23. Меженська О. В. Російсько-українська війна – війна дипломатії // Актуальні проблеми політики. 2024. Вип. 73. С. 134-141.
24. Станчев М. Третя світова: битва за Україну / М. Станчев, Ю. Фельштинський. Київ: Наш Формат, 2022. 408 с.
25. Чухрай Н. Специфіка міжнародних конфліктів у контексті їх правового регулювання // Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії. 2023 № 2 (16). С. 77-91.